

Д.В. Василенко

*здобувач Інституту світової економіки і міжнародних відносин
(ІСЕМВ) НАН України*

США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЯ У МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ У МИНУЛОМУ ДЕСЯТИЛІТТІ

У статті аналізуються підходи до проведення і результати миротворчих операцій США і Великобританії. Проводиться спроба зіставлення підходів. Виявляється сутність міждержавних відносин цих держав у контексті їх миротворчої діяльності.

Ключові слова: миротворчі операції, миротворча доктрина, врегулювання регіональних конфліктів, локальні кризи, США, Великобританія, ООН, ЄС, НАТО, Ірак, Афганістан.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що у постбіполярному світі принципово змінилися характер локальних криз і, як наслідок, миротворчі операції з їх врегулювання. Кризи все частіше набувають не міжнародного, а внутрішньодержавного характеру. Їх врегулювання вимагає розширення спектра завдань миротворчих операцій. Ці зміни підштовхнули провідні держави світу до розробки національної доктрини участі країн у миротворчих місіях і вибудовування нових взаємин з іншими учасниками колективних операцій, а також з конфліктуючими сторонами.

Стратегія "миротворчої" діяльності США знаходиться в процесі розробки. Під час дискусій з цього питання так чи інакше порушується проблема світового лідерства Сполучених Штатів, і від відповіді на це питання багато в чому буде залежати майбутня американська політика в зонах конфліктів.

Специфіка участі традиційного партнера Америки – Великобританії в врегулюванні регіональних конфліктів у минулому десятилітті обумовлена тим, що в цей період відбувалися

суттєві зміни системи міжнародних відносин, політичних цілей і можливостей США, ЄС і НАТО. Змінювалась роль і можливості ООН, а також британська політика в даному питанні.

Даною проблематикою займалися такі вчені, як Seldon, Bellami, Williams, Ggriffin, Kapferer, Bertelsen та інші.

Метою статті є дослідити доктринальні підходи США і Великобританії до проблематики проведення миротворчих операцій у контексті їх миротворчої діяльності та двосторонньої співпраці на основі компаративного аналізу. Зважаючи на мету, ми поставили перед собою такі завдання: виявити окремо особливості підходу США та підходу Великобританії до проведення миротворчих операцій, визначити спільні та відмінні риси, простежити історію співпраці даних країн у зазначеній сфері, дослідити механізми між двома країнами.

Миротворча доктрина є необхідною як у практичних цілях, так і для розв'язання складного комплексу політико-правових проблем, пов'язаних передусім з питанням про право демократичної держави направляти громадян країни для участі у військових діях, пов'язаних з ризиком для їхнього життя, і таких питань, що не визначаються безпосередньо завданнями оборони своєї країни. Упродовж 1990-х рр. і дотепер США та Великобританія активно підтримували і продовжують підтримувати ООН у прагненні збільшити ефективність проведення під її егідою миротворчих операцій, вбачаючи участь у миротворчій діяльності НАТО і ЄС важливим елементом зміцнення своєї ролі у світових справах

Незважаючи на ентузіазм і переривчасту риторичну підтримку операцій ООН з підтримання миру, які зустрічаються у Стратегії Національної безпеки, Чотирирічному огляді у сфері оборони (Quadrennial Defense Review), а також у чотирирічному огляді дипломатії та політики розвитку (Quadrennial Diplomacy and Development Review), у Сполучених Штатах досі чітко не сформульована стратегія проведення операцій з підтримання миру. Дехто вважає це неприпустимим і навіть небезпечним для США. Інші стверджують, що адміністрація Обама налаштована на проникнення всередину ООН і прагне брати активну участь у багатосторонніх зусиллях на цій ниві, а також співпрацювати з

міжнародними організаціями. США фокусує увагу дипломатів на гармонійному поєднанні політичних стратегій миротворчості з ефективними функціями місії. Якщо мандати не відповідають можливостям, або якщо миротворчість виходить за межі політичного руслу, то місія не буде виконана. Минулого року, уряд США проводив дипломатичну роботу в багатьох країнах для підтримки цілей миротворчих операціях ООН: Кот-д'Івуар, Судан, ДРК, Ліберія, Гаїті та Сомалі [1, с. 68].

Проте слід відзначити, що держави-члени ООН звинувачують Вашингтон у "селективній залученості" (навіть незважаючи на участь США у миротворчих операціях у Судані та Сомалі) і критикують відсутність уваги до інших гарячих точок, де присутні сили ООН. З урахуванням американських зобов'язань в Іраку і Афганістані, Департамент операцій з підтримки миру розраховує на політичну та фінансову підтримку Вашингтона. Лідерство адміністрації Б. Обама в операціях з підтримання миру може принести значні дивіденди. Тим більше, що існує серйозна необхідність пошуку творчих рішень проблем ООН, серед іншого у вимірі проведення миротворчих операцій [1, с. 75].

Активна участь у різноманітних миротворчих операціях зажадала від Великобританії розробити і в 1995 р. прийняти власну миротворчу доктрину, яка націлена переважно на виконання місії ООН. «Операції з підтримання миру» – це використовуваний у доктрині загальний термін, що описує військові операції, у яких можуть бути використані багатосторонні сили, створювані під егідою ООН. У доктрині виділено три категорії операцій з підтримки миру. Ця миротворчість або ж операції, що проводяться за згодою воюючих сторін для підтримки зусиль з досягнення або збереження миру, сприятимуть безпеці та життєзабезпеченню в районах існуючого або потенційного конфлікту; розширена миротворчість або ж операції, що включають в себе залежне від конкретних умов ширше коло заходів і дій, проводяться за спільною згодою воюючих сторін і в оточенні, що швидко змінюється, а тому важко піддаються апріорній оцінці та погодженню; операції з примусового досягнення миру проводяться з метою відновлення миру між ворогуючими

сторонами, не всі з яких дали згоду на інтервенцію ззовні і можуть бути залучені до бойових дій з миротворцями [21].

Миротворчість британців передбачає наглядові та посередницькі місії. Розширена миротворчість включає заходи щодо запобігання збройного конфлікту, операції з демобілізації воюючих сторін, місії з надання військової допомоги, гуманітарні місії, отримання гарантій та відмови від пересування сторін. Примус до миру передбачає набір активних дій – таких, як накладення санкцій, пряме військово-силове втручання.

Передбачається, що конфлікти, де застосовується миротворчість або розширена миротворчість, повинні піддаватися врегулюванню за допомогою заходів примирення сторін, ніж за допомогою використання сили. Тут військові операції можливі тільки для направлення на створення умов, у яких стане можливою мирна політична і дипломатична активність. Успіх миротворчої місії, згідно з британським доктринальним підходом, вимірюється рівнем, на якому загальний обсяг такої активності дозволить домогтися прогресу у виконанні мандата ООН [23].

У доктрині детально розглядається проблема згоди сторін конфлікту на проведення операцій. Передбачається, що така згода не може бути абсолютною, а буде зводиться лише до готовності прийняти присутність миротворців. Існує маса причин, з яких згода може бути порушена ненавмисно. Сюди відносяться: випадкова підтримка миротворцями однієї із сторін у конфлікті, надмірне використання сили, втрата довіри чи легітимності, прояви неповаги, взаємне нерозуміння. Миротворчі сили можуть бути втягнутими в конфлікт і стати частиною тієї проблеми, для врегулювання якої вони були направлені. У цьому випадку ресурси миротворців можуть в основному спрямовуватися на захист самих себе, а збройні сили перейти до діяльності, несуттєвої для цілей кампанії [13, с. 124].

Здатність миротворчих сил робити внесок у розв'язання конфлікту залежить від низки принципів, дотримання яких захищає їх статус третейського судді. Такий статус є ключовим для самозахисту миротворчих сил. Відповідні принципи, на думку британських експертів, включають неупередженість, легітимність,

взаємну повагу, використання мінімально необхідних сил, довіру, транспарентність [3, с. 39]. Якщо озброєні групи, що беруть участь у конфлікті, здійснюють тяжкі злочини, то проти них можуть бути задіяні відповідні і співмірні сили, незважаючи на небезпеку нанесення збитків згоді. Якщо в зоні конфлікту тривають збройні сутички високого рівня інтенсивності, то відповідно до доктрини в цьому випадку слід проводити операції з «демобілізації», під якою розуміються дії, що проводяться силами розширеної миротворчості з метою відновлення і збереження прийнятного рівня безпеки в межах країни або регіону. «Демобілізація» не може бути успішно здійснена без значної підтримки з боку населення [14, с. 119].

Доктрина не виключає того, що конкретна миротворча операція може від самого початку плануватись і здійснюватись як примус до миру, якщо цього вимагають обставини конфлікту. Не виключається і можливість того, що контингент, розгорнутий для проведення розширеної миротворчої операції, опиниться перед необхідністю перейти до такого примусу [21].

Зазначені деталі дозволяють дійти висновку, що миротворча доктрина Великобританії націлена на виконання декількох взаємопов'язаних завдань. Вона вводить класифікацію типів миротворчості, засновану на досвіді, отриманому протягом півстоліття до її створення. У ній міститься докладна, ретельно розроблена теоретико-практична інструкція для військового та цивільного персоналу, який залучається до участі в миротворчих операціях. Надзвичайно важливим є той факт, що доктрина надає особливої уваги легітимності як кожної окремої операції, так і миротворчості в цілому, роблячи тим самим великий внесок у закріплення цього інституту у міжнародних відносинах і праві початку XXI століття.

Великобританія від кінця 90-х рр. була прихильницею розвитку Спільної зовнішньої політики і політики безпеки та її складової частини – Європейської політики безпеки та оборони (ЄПБО). При цьому ЄПБО уявлялася Британії радше як додатковий складник, що підсилює дії НАТО, а не дублює їх. Рішення про початок операції приймаються всіма 27 країнами-членами ЄС

одноставно, що обмежує можливості Великобританії повною мірою спиратися на свою миротворчу доктрину [24].

У Стратегічному огляді 2010 року коаліційного кабінету міністрів зазначається, що британська участь у ЄС є засобом забезпечення безпеки і процвітання в сусідніх з Євросоюзом регіонах. Спільні інтереси країн-членів ЄС у галузі безпеки є основою для прийняття колективних рішень і просування спільних європейських цінностей, говориться в документі. У цьому плані здатність Великобританії і ЄС узгоджено вживати цивільні та військові заходи в межах миротворчості набуває особливого значення [6].

Документ також зафіксував готовність Британії сприяти роботі нової зовнішньополітичної служби ЄС, роблячи акцент на запобіганні конфліктам та розвитку партнерства з ООН і НАТО. Великобританія висловила також готовність брати участь як у військових, так і у цивільних місіях ЄС, які відповідають інтересам країни і мають чіткі цілі. Що стосується військових місій, то Сполучене Королівство готове брати участь лише в тих з них, в яких не передбачається участь НАТО. У разі проведення миротворчих операцій по лінії НАТО британські зусилля спрямовуватимуться через цю організацію.

У миротворчих місіях ЄС Великобританія на практиці віддає перевагу цивільним місіям із надання великої кількості цивільного персоналу, поліції, різних радників тощо. Наголос на цивільні компоненти миротворчості пояснюється як аналогічними перевагами ЄС, так і внутрішньополітичними міркуваннями. Відповідальність за загибель осіб з цивільного персоналу завжди пов'язується з діями ворогуючих сторін конфлікту, а відповідальність за загибель військовослужбовців незмінно приписується уряду країни, яка їх направила [4, с. 97].

В іракській війні було задіяно 45 тис. британських солдатів. Це був найбільший з часів Другої світової війни військовий контингент, який бере участь у бойових діях. Проблеми Іраку знайомі Лондону не з чуток. Ірак як держава є штучним витвором британської імперської бюрократії. Саме англійці під час Першої

світової війни винайшли концепцію арабського націоналізму, щоб мобілізувати арабів проти Османської імперії [2, с. 137].

Те, що відбувається зараз в Іраку дуже нагадує те, що відбувалося там у 1920 році. Після закінчення Першої світової війни британці досить легко затвердили свою владу на цій території, народ був радий позбавитися від турецьких пашів, але не хотів, щоб їх змінили британські генерали. Через деякий час по всій країні прокотилося повстання. Причому, окупаційна армія абсолютно не очікувала такого розвитку подій. Звичайно, було нескладно передбачити, що той же сценарій повториться під час близькосхідної кампанії США, якби американці не ігнорували історичні уроки. Не випадково в британському суспільстві іракська війна спочатку була вкрай непопулярна. Багатьох обурювали заяви Блера про те, що Британія «готова заплатити кров'ю за те, щоб зміцнити свої особливі відносини із США». І торі продовжили критикувати іракську війну, називаючи її «війною підлабузників», і привертаючи увагу ЗМІ до розслідування причин походу королівської армії на Багдад. 3 жовтня 2003 р. Великобританія взяла активну участь у діях багатонаціональних сил в Іраку. Вступ до створеної Сполученими Штатами коаліції розглядалося тоді адміністрацією Дж. Буша як показник лояльності країн-учасниць до Америки і її лідерства. Після виведення британського контингенту з Іраку в 2009 р. Великобританія продовжила підготовку кадрів для іракської армії в рамках Місії НАТО з підготовки кадрів, розпочатої в серпні 2004 р. Крім того, британські військово-морські сили допомагають забезпечити безпеку іракських морських нафтових інфраструктур у південному Іраку. На даний момент основна діяльність Англії в Іраку проводиться по лінії Департаменту міжнародного розвитку та відомства, яке відповідає за питання торгівлі та інвестування. Департамент міжнародного розвитку надає допомогу іракському уряду в ефективнішому витрачанні коштів на створення робочих місць і забезпечення стабільності. Торгівля та інвестування сприяють зміцненню британських торговельних взаємин з Іраком: поступове поліпшення ділового клімату в країні повинно перетворити Ірак у привабливого торговельного та інвестиційного партнера.

До 2010 р. втрати Великобританії в Афганістані становили 2744 осіб, в Іраку – 5970 чоловік [2, с. 140]. Треба сказати, що всім британським урядам у 1990 – 2000-х рр. (на відміну від американського керівництва) вдавалося в цілому успішно політично нейтралізувати тему загибелі в миротворчих операціях свого цивільного і військового персоналу.

Багато експертів вважають, що головною зовнішньополітичною подією при уряді Камерона стане крах концепції «особливих відносин» зі Сполученими Штатами. Розбіжності між двома англосаксонськими державами виникли ще за Гордона Брауна, проте, будучи переконаним американофілом, він завжди вмів згладити гострі кути. Лідер торі ще під час передвиборчої кампанії заявляв, що не буде в усьому потурати американцям і не побоїться розмовляти з ними у більш жорсткий спосіб. А його партнер по коаліції Нік Клегг і зовсім закликав Британію позбавитися від «рабської покірності Вашингтону» і повністю переорієнтуватися на Європейський Союз [15].

Охолодження в англо-американських відносинах, що настало після аварії на нафтовій платформі «British Petroleum» у Мексиканській затоці, не могло не позначитися на британському підході до місії НАТО в Афганістані, провідну роль у якій відіграють Сполучені Штати. У Лондоні висловлювалась критика стратегії Барака Обами, який, постійно збільшуючи контингент за Гіндукушем, розраховує змінити ситуацію в затяжній військовій кампанії і добитися вирішальної перемоги. За словами британського професора Ніла Фергюсона, «в Афганістані ви або контролюєте ситуацію, а всі інші регіони віддаєте на відкуп польовим командирам, або стаєте залученими у вкрай жорстку і, можливо, марну війну на всій території країни. Перша модель була характерна для Британської імперії, друга – для СРСР» [9].

І хоча англійці попереджали нинішню адміністрацію США про небезпеки, які таїть у собі радянська модель, у Білому домі вперто продовжували твердити, що розширення військової присутності дозволить взяти під контроль Афганістан і остаточно розгромити талібів. «На відміну від лейбористів, які міркували про побудову «дієздатної держави» з центром у Кабулі, пише «The

Prospect» консерватори закликали обмежитися переслідуванням терористів. Адже торі як хранителі британських традицій дуже добре пам'ятають як Афганістан став кладовищем імперій» [20].

Розбіжності з Вашингтоном в уряді Камерона виникли і через те, як він ставиться до афганського президента Хаміта Карзая. У Білому домі його все частіше називають «непопулярним, корумпованим лідером із психічними відхиленнями», однак Великобританія наполягає на тому, що «коней на переправі не змінюють». Крім того, деякі англійські дипломати пропонують навіть взяти на себе роль посередника у відносинах США з лідером афганців.

З другого боку, британські військові аналітики зазначають, що обіцянка Барака Обами вивести війська найближчим часом може підбадьорити талібів, які сприймають його як непряме визнання безперспективності військової місії союзників. Успіху нової стратегії в Афганістані може перешкодити бажання вкlastись у передвиборчий термін. Постійний поспіх буде змушувати західну коаліцію робити помилки, а її супротивники не забудуть цим скористатися. Однак більша частина політичного і військового істеблiшменту в Сполученому Королівстві розуміє, що НАТО буде нелегко вийти з афганського конфлікту. Ще в 2008 році посол Великобританії в Кабулі Шерард Купер-Коулз стверджував, що англосакси затримаються в Афганістані на кілька десятиліть, якщо не підберуть «прийняттого диктатора». А керівник британського Генштабу генерал Девід Річардс попереджає, що місія за Гіндукушем може тривати 40 років. Обаму, який пообіцяв вивести більшу частину військ уже цього літа, у Лондоні називають «наївним фантазером». За багатством риторичних прийомів виступи Обами не поступаються кращим цицеронівським промовам. Однак йому не вистачає ясності суджень. Рік тому він одночасно закликав американських військових посилити контингент в Афганістані і почати марш до миру [13, с. 44].

За словами експертів, англійці продемонстрували високий бойовий дух. У більшості коментаторів не викликає сумнівів, що саме британські війська дозволяють коаліції протистояти талібам на півдні Афганістану [11, с. 206].

З другого боку, не можна не зазначити, що коаліційний уряд, зіштовхнувшись із небаченим бюджетним дефіцитом і державним боргом, був змушений урізати військові витрати на 25%. Заходи економії торкнулися навіть тих військових підрозділів, які завжди вважалися предметом національної гордості – Королівський флот і авіація. І хоча сформована прем'єр-міністром Девідом Камероном Рада з національної безпеки ухвалила рішення зберегти ядерний потенціал країни, уміст чотирьох підводних човнів, оснащених балістичними ракетами, багатьом у Лондоні здається надто дорогим.

Оскільки Великобританія – єдиний союзник США, який готовий не тільки виконувати тилові функції, але і брати участь в реальних бойових діях НАТО, Вашингтон розкритикував «дріб'язковість нового кабінету». Британський міністр оборони Лайам Фокс спробував запевнити свого американського колегу Роберта Гейтса в тому, що плановані скорочення не зашкодять зобов'язанням Сполученого Королівства.

Таким чином, через збройне протистояння в Іраку, Афганістані, Лівії, а також через загрозу тероризму, що поширюється із зон збройних конфліктів по всьому світу, США відновили свою зацікавленість у миротворчих операціях. Вашингтон збільшив нарощування потенціалу та матеріально-технічну підтримку ООН, регіональним і двостороннім силам з підтримки миру. Тим не менш, Сполучені Штати досі офіційно не сформулювали оновлену миротворчу стратегію, що враховує поточне навантаження на американські збройні сили та ймовірні джерела майбутніх конфліктів. Як головний спонсор ООН в операціях з підтримки миру (внески США становлять 27% бюджету) Сполучені Штати зацікавлені в підвищенні їх ефективності та дієвості. Тим не менш, внутрішня політика з обох сторін перешкоджає встановленню надійної синергії між США та ООН.

Миротворча доктрина Великобританії націлена на виконання декількох взаємопов'язаних завдань. Вона вводить класифікацію типів миротворчості, засновану на досвіді, отриманому протягом півстоліття до її створення. У ній міститься докладна, ретельно

розроблена теоретико-практична інструкція для військового та цивільного персоналу, який залучається до участі в миротворчих операціях. Надзвичайно важливим є той факт, що доктрина приділяє особливу увагу легітимності як кожної окремої операції, так і миротворчості в цілому, роблячи тим самим великий внесок у закріплення цього інституту в міжнародних відносинах і праві початку XXI століття. Підхід Лондона до сучасних військових місій стає критичнішим, що природно зближує його з європейськими союзниками, дратуючи часом Вашингтон. Насамперед, якщо йдеться про явне суперництво в регіонах обопільного геополітичного інтересу.

Література

1. Bellami A., Williams P., Griffin S. Understanding peacekeeping / A. Bellami, P. Williams, S. Griffin. – Cambridge : Wiley-Blackwell, 2010. – 342 p.
2. Seldon A. Blair's Britain / A. Seldon. – Cambridge : Cambridge University Press, 2007. – 299 p.
3. Dorn A.W. Peacekeeping Then, Now and Always [Електронний ресурс] / A.W. Dorn. – Режим доступу : <http://www.walterdorn.org/pub/98>.
4. Kapferer B., Bertelsen B. Crisis of the state. War and Social Upheaval / B. Kapferer, B. Bertelsen. – Oxford : Berghahn books, 2009. – 278 p.
5. Sorenson D., Wood P. The politics of Peacekeeping in the Post-Cold War Era / D. Sorenson, P. Wood. – Oxfordshire : Abingdon, 2005. – 344 p.
6. Securing Britain in an age of uncertainty : The strategic Defence and Security Review [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.direct.gov.uk/prod_consum_dg/groups/dg_digitalassets/@dg/@en/documents/digitalasset/dg_191634.pdf.
7. Donald D. The Doctrine gap: The enduring problem of contemporary peace support operations thinking / D. Donald // Contemporary Security Policy. – 2009. – Volume 22, Issue 3. – PP. 115–124.

8. Daniel D. Peace Operations : Trends, Progress and Prospects / D. Daniel. – Washington: Georgetown University Press, 2008. – 412 p.
9. The UK's foreign policy approach to Afghanistan and Pakistan [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201011/cmselect/cmfa/ff/514/514.pdf>.
10. Эволюция взглядов экспертов США и Великобритании на проведение миротворческих операций [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://pentagonus.ru/publ/19-1-0-27>.
11. Tomsen P. The Wars of Afghanistan / P. Tomsen. – New York : Public Affairs, 2011. – 349 p.
12. The price of peace [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.prospectmagazine.co.uk/2009/11/the-price-of-peace/>.
13. Cassidy R. Peacekeeping in the abyss: British and American peacekeeping doctrine and practice after the Cold War / R. Cassidy. – Westport : Praeger, 2010. – 296 p.
14. R. Shusta. Multicultural law enforcement : strategies for peacekeeping in a diverse society / R. Shusta. – Upper Saddle River, N.J. : Pearson Education/Prentice Hall, 2011. – 264 p.
15. The ‘essential’ UK-US relationship pivots on those areas where strategic goals are shared, but disagreements over means remain: the global economy, foreign intervention, and Islamic radicalisation [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/2011/05/26/uk-obama-visit/>.
16. Tony Blair begins new role as mideast envoy [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nytimes.com/2007/07/23/world/europe/23iht-23cndblair.6789288.html>.
17. The Uncontrollable Momentum of War [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.nytimes.com/2011/09/10/opinion/10iht-edstewart10.html?_r=1&ref=afghanistan.
18. Where we are in Afghanistan [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.spectator.co.uk/coffeehouse/6995638/where-we-are-in-afghanistan.shtml>.
19. Brown's Middle East mission [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.thesun.co.uk/sol/homepage/news/article1883253.ece>.

20. David Cameron's speech to British troops in Helmand showed true understanding. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://blogs.telegraph.co.uk/news/jameskirkup/100043110/david-camersons-speech-to-british-troops-in-helmand-showed-true-understanding>.
21. Joint Doctrine Note 5/11. Peacekeeping: An Evolving Role For Military Forces [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mod.uk/NR/rdonlyres/A0E613A0-9F81-4668-A315-4D0F30D740D3/0/20110728JDN511_Peacekeeping.pdf.
22. Current peacekeeping operations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukun.fco.gov.uk/en/uk-at-un/thematic-issues/resolving-conflict/peacekeeping/current-peacekeeping-operations>.
23. What is peacekeeping? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/peacekeeping.shtml>.
24. Великобританія и общая европейская политика в области безопасности и обороны [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wpec.ru/text/200711261843.htm>.

The paper analyzes U.S. and UK's approaches to peacekeeping operations and its results. The article compares above-mentioned approaches and reveals the essence of interstate relations of these powers in the context of peacekeeping.

Key words: peacekeeping, peacemaking doctrine, settlement of regional conflicts and local crises, U.S., UK, UN, EU, NATO, Iraq, Afghanistan.

В статье анализируются подходы к проведению и результаты миротворческих операций США и Великобритании. Проводится попытка сопоставления подходов. Выявляется сущность межгосударственных отношений этих держав в контексте их миротворческой деятельности.

Ключевые слова: миротворческие операции, миротворческая доктрина, урегулирования региональных конфликтов, локальные кризисы, США, Великобритания, ООН, ЕС, НАТО, Ирак, Афганистан.